

Příprava štábů a vojsk

Rozhovor s generálmajorem Karlem Kučerou

Jaké jsou hlavní úkoly v oblasti přípravy štábů a vojsk?

Ke zpracování Organizační směrnice pro operační, bojovou a politickou přípravu pozemního vojska ČSLA na výcvikový rok 1967 jsme přistoupili na základě analýzy výsledků letošního výcvikového roku. K úspěšnému splnění opatření v novém výcvikovém roce kladu důraz na **tři základní úkoly**:

- zkvalitnění plánování a řízení operační, bojové a politické přípravy,
- zkvalitnění přípravy velitelů a štábů pro praktickou službu v poli,
- zkvalitnění polní přípravy vojsk a záloh, zejména z hlediska komplexnosti a součinnosti všech druhů vojsk.

Ve všech třech úkolech se objevuje slovo zkvalitnění. Jak tomu rozumět?

Řada opatření všech tří základních úkolů je ve svém obsahu stejná jako v roce 1966. Vyžaduje však podstatně lepší kvalitu splnění, než tomu bylo v uplynulém výcvikovém roce.

Jak si představujete zkvalitnění plánování a řízení bojové přípravy?

Především tím, že zabezpečíme skutečně rovnoměrné rozložení výcvikových úkolů celého výcvikového roku. **Zdůrazňuji rovnoměrné.** Přitom je nutné tuto zásadu uvést do naprostého souladu s časovými normami, stanovenými programy bojové přípravy pro jednotlivé druhy přípravy, s požadavky metodické posloupnosti, s kapacitou výcvikových zařízení, počty bojové techniky a s konkrétními časovými možnostmi jednotlivých svazků a útvarů.

Tento soulad může zabezpečit jedině odpovědný přístup velitelských orgánů na všech stupních, kde se plánuje.

Zkvalitnění plánování a řízení bude tedy vyžadovat **odpovědný přístup a osobní účast vedoucích funkcionářů svazů, svazků a útvarů při sestavování plánu, poskytnutí promyšlené pomoci při plánování podřízeným stupňům a novou kvalitu řízení v průběhu výcvikového roku.** Bude dále vyžadovat rozplánování jednotlivých výcvikových opatření v polní přípravě velitelů, štábů a vojsk a stanovení konkrétní doby jejich splnění po dokonalém rozboru konkrétního stavu a možností stupně velení, který plánuje. Počet a dobu jednotlivých výcvikových opatření je nutné řešit jen na základě konkrétních propočtů, které musí být reálné a musí zamezit přílišnému nahromadění výcvikových opatření jen v jednom výcvikovém období.

Podle dosavadních zkušeností musíme připustit i určité zintenzívnění výcviku v zimním období a těžiště v přípravě velitelů a štábů naopak položit do

letního výcvikového období. Nelze připustit snahu některých velitelů splnit celoroční výcvikové úkoly v zimním výcvikovém období, ale **podle konkrétních podmínek prosazovat diferencované stanovení úkolů**. Bude nutné zabránit tomu, aby v plánování nedošlo k omezování iniciativy velitelů nižších stupňů a naopak dosáhnout toho, aby velitelé svazků a zejména útvarů mohli plně projevit svůj vliv především v obsahové stránce plánů bojové a politické přípravy, dále na dodržení metodické posloupnosti a na dosažení vysoké efektivity a podstatného zvýšení kvality polního výcviku.

Velký význam v oblasti plánování a řízení má studium teorie řízení a zavádění nových opatření ke zvýšení úrovně plánování v úzké souvislosti s využíváním vědeckých poznatků, se získáváním poznatků ze sběru informací a z jejich zpracování, s využíváním zásad statistiky při hodnocení a srovnávání dosahovaných výsledků a při zpracování závěrů.

Co je obsahem druhého úkolu — zkvalitnění přípravy velitelů a štábů pro službu v poli?

Příprava velitelů a štábů je samozřejmě **základem polní přípravy vojsk**. V přípravě velitelů a štábů taktických stupňů je nutné za každou cenu odstranit mezery v práci, zejména v praktickém uplatňování teoretických znalostí ve velení při rychlých a zásadních změnách situací, v součinnosti uvnitř štábu a ve zlepšení vlastní metodiky štábní práce i práce v poli. To znamená **dát velitelům a štábům větší možnosti k upevnění praktických návyků velení**. Např. při velitelských shromážděních a zaměstnáních dát velitelům a štábům více praxe v terénu. Souběžně s organizovanou teorií probírat praktická zaměstnání na pomocných vozidlech s maximálním využitím pojítek a vždy v terénu. Zaměstnání na mapách v učebnách organizovat skutečně jen v nezbytně nutné míře jako přípravu na zaměstnání v terénu.

Velitelská cvičení v terénu na stupni pluk a prapor se v tomto roce ukázala jako účinný prostředek k získání praktických návyků pro velení v poli. Tuto formu přípravy velitelů je nutné dále zdokonalovat a dbát na její skutečnou efektivnost.

V průběhu celého výcvikového roku, a to jak v hodinách velitelské přípravy, tak i mimo ni musíme důstojníky velitelství a štábů, zejména svazů a svazků, **zdokonalovat v používání vědeckých metod řízení práce, racionalizace velení a využívání automatizačních a mechanizačních prostředků v systému velení**.

Které otázky budou charakteristické v polní přípravě vojsk a záloh?

Těžiště je v taktické přípravě jednotek do praporu vto.

V taktické přípravě budeme dbát na **dodržování zásady komplexního výcviku**, zejména OPZHN a ženijní přípravu řešit jako nedílnou součást všech taktických zaměstnání. Přitom zabezpečit odstranění nedostatků v součinnosti vševojskových jednotek s jednotkami druhů vojsk, zejména dělostřeleckými a ženijními.

Při organizaci, řízení i plnění všech úkolů v polní přípravě vojsk musíme

mít neustále na paměti jejich **vyšokou efektivnost a kvalitu** — ať v přípravě velitelů štábů, tak i v přípravě jednotek — s využitím kapacity výcvikových zařízení a kapacity všech prostředků jednotky nebo útvaru.

Zvláštní pozornost budeme věnovat **taktickým cvičením a taktickým cvičením s bojovou střelbou**. Taktická cvičení rot a jedno z taktických cvičení praporů proběhnou s plnými počty osob a materiálu. Těchto cvičení jednotky v plné míře využijí především ke zvládnutí správného bojového použití obrněných transportérů jak samostatně, tak i v součinnosti s tanky. To znamená umět bojovat na obrněných transportérech, umět bojovat po sesednutí, aby plně využily možnosti tanků a obrněných transportérů ke zrychlení tempa útoku.

Dalším úkolem je **dosáhnout zlepšení přechodu vojsk do obrany v průběhu boje** s cílem rychle zaujímat opěrné body a rajóny a organizovat systém paleb k ničení zejména nepřátelských tanků a obrněných vozidel.

Taktická cvičení s bojovou střelbou budou pouze do stupně tankové nebo motostřelecké roty. Cvičení je proto nutné připravit tak, aby malé jednotky plně procvičily dovedné řízení palby a pohybu a aby nejnižší velitelé prakticky zvládli velení. Chceme-li toho dosáhnout, bude třeba maximální pozornost soustředit na organizaci těchto cvičení a zahájit je teprve tehdy, až jednotky budou v plné míře na tak složitá cvičení připraveny.

Úkoly příštího výcvikového roku v plánování i přípravě velitelů a štábů v taktické oblasti jsou náročné. Jak je splnit?

Hledáme nové a lepší cesty k vyššímu stupni plnění. Ve všech opatřeních kladu na první místo **dosažení vyšší kvality při skutečně efektivním využití všech ukazatelů.**

Úkoly nového výcvikového roku jsou stanoveny v tzv. minimální míře, tj. v takovém stupni, který zabezpečuje vycvičenost vojsk. Tím je dána možnost velitelům okruhů i velitelům svazků, rozplánovat svá opatření tak, aby mohli **diferencovaným způsobem řídit výcvik** jednotlivých svazků, eventuálně jednotlivých útvarů.

Zkušenosti ukazují, že někteří velitelé nepřihlížejí k podmínkám jednotlivých útvarů, zejména materiální výcvikové základny. Tím došlo i letos k určité přepjatosti plánu některých svazků v zimním výcvikovém období ať už v pohraničních nebo vnitrozemských. Svazky, které plně využívaly svých možností a rovnoměrně rozplánovaly úkoly, neměly potíže s přehruštěním výcvikových úkolů ani ve složitých podmínkách.

V novém výcvikovém roce je v silách velitelů okruhů a svazků, aby při **plánování v plné míře prosadili zásadu rovnoměrnosti.** Aby při poskytování pomoci nižším velitelským stupňům věnovali této zásadě pozornost a tím zabezpečili rovnoměrné a diferencované rozplánování úkolů výcvikového roku.

Úkoly výcvikového roku i jejich splnění do značné míry ovlivňuje odvelení. Jak bude odvelení řešeno v příštím roce?

Není pochyb o tom, že odvelení má vliv na způsob plnění úkolů, zejména v letním výcvikovém období. I když v příštím výcvikovém roce **se úkoly odvelení poněkud zmenšují**, musíme je brát plně v úvahu.

Upozorňuji ovšem na jednu věc. Nesnáze nezpůsobují vždy ta odvelení, která řeší nejvyšší místa velení, ale mnohdy odvelení vnitřní, která vznikají uvnitř útvaru i uvnitř svazku. Neujasní-li si velitelé útvarů, že není možné zvyšovat odvelení uvnitř útvaru, nebudou schopni plnit ve vyšší kvalitě a s vyšší efektivností svoje úkoly. **Dá se říci, že efektivnost z jedné poloviny závisí na plné účasti příslušníků jednotek při výcviku.** To si musí velitelé a štáby útvarů uvědomit především nyní, před zahájením výcvikového roku.

Poukáží na jeden příklad. V letošním výcvikovém roce začínaly poddůstojnické školy u motostřeleckých útvarů v květnu. Cílem bylo, aby v zimním období měli velitelé možnost cvičit v jednotkách s plnými počty a nedocházelo ke stížnostem, že u roty je 25—30 lidí. Kromě toho, aby do poddůstojnických škol přišli nejlepší lidé, již seznámení s vojenským životem. Kontroly však ukázaly, že u některých útvarů to nebylo pochopeno. Počty v rotách v zimním období se téměř nezvýšily, poněvadž velitelé používali vojáky pro vnitřní potřeby, na vlastní hospodářské nebo jiné účelové práce místo toho, aby jich využili při výcviku čtyř a roty. Na druhé straně však byli velitelé, kteří zvýšených počtů plně využili. To se kladně odrazilo nejen při výcviku jednotky, ale i při výběru do poddůstojnických škol.

Úkoly letectva a vojsk PVOS

Generálmajor Pravoslav Kalický

Rozhodující úsilí v politické, operační a bojové přípravě letectva a vojsk PVOS ve výcvikovém roce 1967 je soustředováno na další zvýšení bojové pohotovosti k plnění úkolů v počátečním období války. Rozplánovat a kvalitně plnit úkoly v politické, operační a bojové přípravě letectva a vojsk PVOS předpokládá správně chápat charakter příští možné války, obsah a význam jejího počátečního období, možných způsobů zahájení a důsledně promítnout tyto skutečnosti do organizace velení a režimu života vojsk. Zvláště je třeba docenit a do všech důsledků promítnout skutečnost, že počáteční období války je rozhodující pro její konečný výsledek, že jeho hlavním obsahem je první hromadný úder a odrazení vzdušného napadení nepřítele a zvláště i to, že v současné době je reálné zahájit válku nenadálým napadením.

Tyto skutečnosti ve svých důsledcích vymezují podmínky k organizaci přípravy vojsk a štábů. Požadavek vysoké bojové pohotovosti frontového letectva a trvalé bojové pohotovosti vojsk PVOS s existencí pohotovostního systému vytváří specifické podmínky režimu života vojsk. Mírový, výcvikový režim vojsk PVOS a frontového stíhacího letectva se tak v mnohém podobá režimu skutečné bojové činnosti. Uvedené zvláštnosti sice vytvářejí příznivé podmínky